

Resultaten Quickscan Oranjewoud Festival 2019

Gerard Tamminga

Mei 2019

Rapportage Quicksan Oranjewoud Festival 2019

Onderzoek naar aanwezigheid van beschermde Flora & Fauna, ten behoeve van het organiseren van het Oranjewoud Festival 2019

Griekant, Ekologysk Advys

Ing. G. Tamminga

Graafschaplaan 12

8443 AK Heerenveen

Mob: 06-22095037

e-mail: g.tamminga@griekant.nl

Kvk nr: 01180905

BTW nr: 109205698B01

Colofon

© Griekant 2019

Dit rapport is samengesteld in opdracht van Oranjewoud Festival, uit naam van de heer E. Feenstra. Het is uitgevoerd door ing. G. Tamminga.

Niets uit het rapport mag worden vermenigvuldigd of verspreid op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van Griekant en/of de opdrachtverstrekker.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Omschrijving en plannen	6
3	Wet- en regelgeving	
4	Methode	7
5	Resultaten onderzoek	8
5.1	Onderzoekslocaties	
5.2	Parkeerterrein	8
5.3	Mainstage Area	
	5.3.1 Vogels	
	5.3.2 Flora	
	5.3.3 Vleermuizen	
5.4	Backstage Area	9
	5.4.1 Vogels	
	5.4.2 Flora	
	5.4.3 Vleermuizen	
5.5	Proeftuin Area	10
	5.5.1 Vogels	
	5.5.2 Flora	
	5.5.3 Vleermuizen	
6	Conclusies en advies	11

Bijlage I Diverse lijsten mbt Wet Natuurbescherming

Bijlage II Ecologische beoordeling van Oranjewoud

Bijlage III Onderzoeklocaties Oranjewoud Festival 2019

Bronvermeldingen

1 Inleiding

In Oranjewoud wordt van 29 mei 2019 tot en met 2 juni 2019 het Oranjewoud Festival georganiseerd. Dit vindt op diverse plaatsen in Oranjewoud plaats, zowel op binnen- als buitenlocaties.

In 2016 heeft de organisatie van Oranjewoud Festival een ecologisch onderzoek laten uitvoeren door Altenburg & Wymenga, om te bepalen of het festival een conflict kan veroorzaken met de wet- en regelgeving ten aanzien van de natuur.

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat het Oranjewoud Festival geen conflict veroorzaakt met de ecologische wet- en regelgeving ten aanzien van gebiedsbescherming. Het Oranjewoud Festival veroorzaakt tevens geen conflict met de Flora- en Faunawet, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Er worden geen groeiplaatsen van wettelijk beschermde plantensoorten aangetast;
- Verstoring van broedende vogels en hun nesten worden voorkomen.

Omdat het Festival in het broedseizoen van de vogels en de voortplantingstijd van de meeste fauna gaat plaatsvinden, is vooraf een quickscan uitgevoerd naar mogelijke broedgevallen en/of andere aandachtspunten, dit om een duidelijk beeld te krijgen of er een mogelijke verstoring kan plaatsvinden, waardoor wel een overtreding zou plaatsvinden. Daarom is Gerard Tamminga van Griekant.frl gevraagd om een quickscan uit te voeren en een advies uit te brengen met betrekking tot de buitenlocaties in Oranjewoud:

- De Quickscan heeft op vijf momenten plaatsgevonden, twee 's ochtends vroeg, één 's middags en twee avondbezoek om een duidelijk beeld te krijgen van de voorkomende flora- en fauna;
- Van de uitkomst is een mondelinge toelichting gegeven aan dhr. Feenstra;
- Op woensdagavond 29 mei 2019 zal er nog een lichtcheck plaatsvinden;
- De quickscan is slechts een momentopname en geen volledig onderzoek. Dit rapport is een weergave van de bevindingen tijdens de quickscan en mondt uit in een schriftelijk advies en indien gewenst een mondelinge toelichting;
- De beplantingen op de doorgegeven locaties zijn drie keer geïnventariseerd;
- De inventarisatie heeft plaats gevonden vanaf de grond, lopend.
- Doordat Oranjewoud Festival de locaties heeft laten inventariseren en hiervan een rapport heeft laten opstellen geeft hun geen vrijwaring om niet te voldoen aan de richtlijnen van de Wet Natuurbescherming. Alle werkzaamheden die worden uitgevoerd, dienen te voldoen aan de richtlijnen die omschreven zijn in deze wetgeving.

2 Omschrijving en plannen

Oranjewoud wordt ook wel het koninklijke bos genoemd, het ligt ten oosten van Heerenveen en bestaat uit een verzameling van voormalige landgoederen met lange lanen, parken met royale beuken en eiken. Tevens zijn er nog een aantal weilanden in het bos in gebruik als agrarische bestemming.

In Oranjewoud tegenover Landgoed Oranjewoud ligt de Overtuin, een park gesitueerd met kronkelige paden, gloeiend gesnoeide hagen, imker en een kruidentuin. (bron: www.staatsbosbeheer.nl). Een beperkt deel van de Overtuin is de plek waar een belangrijk deel van het festival wordt gehouden. De meeste activiteiten zullen in tenten plaats vinden, maar een deel ook buiten.

Het festival duurt van 29 mei 2019 tot en met 2 juni 2019. Het Oranjewoud Festival vindt plaats van van het krieke van de dag tot in de late uurtjes van de avond. Er zijn diverse optredens door topmusici uit binnen- en buitenland op bijzondere en verrassende locaties. Een avondvullend programma door de wereldberoemde Zweedse mezzosopraan Anne-Sofie von Otter, het internationale debuut van Stegreif Orchester dat zowel staand, lopend als liggend speelt, het cabareteske Salut Salon en de Nacht van het Park met onder andere harpiste Lavinia Meijer, het zijn slechts enkele van de hoogtepunten. Daarnaast er ruimte voor ontspanning, in het festivalhart De Proeftuin, voor jong en oud.

3 Wet- en regelgeving

Van iedereen wordt er verwacht dat men “voldoende zorg” in acht neemt voor de flora en fauna, de ‘Zorgplicht’. Zorgplicht geldt voor alle planten en dieren beschermd of niet en is opgenomen in de Wet Natuurbescherming. In de praktijk betekent dit, dat er invulling wordt gegeven aan de onderstaande aandachtspunten:

- Voorkomen dat er schade wordt toegebracht aan de Flora en Fauna;
- Beperken dat er schade wordt toegebracht aan de Flora en Fauna;
- Ongedaan maken van de toegebrachte schade.

De Wet Natuurbescherming bevat een aantal verbodsbepalingen om er voor te zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Deze verbodsbepalingen houden onder andere in dat vogels niet verstoord mogen worden, niet gedood, verwond of gevangen mogen worden, met die ter verstaan dat de het verbod niet van toepassing is indien de storing niet van wezenlijk invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (Wet Natuurbescherming Artikel 3.1). Alle van nature op het grondgebied van de Europese Unie voorkomende vogelsoorten zijn beschermd.

De grootste risico's om een overtreding te begaan, vinden plaats tijdens het uitvoeren van werkzaamheden. Als men tijdens het uitvoeren van werkzaamheden of voor- en na een festiviteit door een handhaver zoals de NVWA (Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit), de politie of een

BOA (Buitengewoon opsporingsambtenaar) wordt aangesproken, is het erg belangrijk dat men kan aantonen dat er zorgvuldig is/wordt gehandeld.

Het aantonen dat er zorgvuldig is gehandeld doet men door:

- De Gedragscode is aanwezig op de werklocatie;
- Het werkprotocol is aanwezig op de werklocatie;
- Het werkprotocol is volledig;
- Het werkprotocol is uitgevoerd in het veld;
- Het werkprotocol is bekend bij de aanwezige medewerkers;

4 Methode

Er zijn vijf veldbezoeken afgelegd. Tijdens het veldwerk zijn op de locaties de bomen, hagen en onderbeplanting beoordeeld, op aanwezige vogelnesten en het voorkomen van beschermde flora- en fauna.

Er is intensief gezocht naar de aanwezigheid van nestindicerend gedrag onder de aanwezige broedvogels in de beplantingen en in de direct grenzend percelen aan beide locaties. Tevens zijn diverse bomen beoordeeld op het mogelijk kunnen voorkomen van marterachtigen en eekhoorns.

Er is intensief gezocht naar de aanwezigheid van vleermuizen.

De flora is geïnventariseerd op het voorkomen van beschermde soorten, in verband met betreding en maaien.

De resultaten van het veldwerk zijn geanalyseerd. De resultaten van het onderzoek zijn verwerkt in Hoofdstuk 4 en per whatsapp dhr. E. Feenstra op de hoogte gebracht van de resultaten en analyse van de quickscan. Naar aanleiding van het whatsappbericht is er een mondelinge toelichting gegeven, middels een rondwandeling langs de objecten met aandachtspunten, op woensdag 22 mei 2019.

Uit het overleg tijdens de rondwandeling is naar voren gekomen, in verband met de aanwezigheid op twee locaties van ruige dwergvleermuis, dat er nog een lichtcheck zal plaatsvinden door Gerard, samen met dhr. Feenstra.

5 Resultaten Onderzoek

5.1 Onderzoekslocaties

Overzicht onderzoekslocaties – OF 2019

1. Parkeerterrein
2. Mainstage area
3. Backstage area
4. Proeftuin area

Voor een gedetailleerder overzicht, zie bijlage III.

5.2 Parkeerterrein

Het parkeerterrein is gelegen aan de Prins Bernardweg in Oranjewoud. Het is gecreëerd in een weiland. Vanaf deze plek wandelen/rijden de gasten naar het festivalterrein. Het weiland is onderzocht op het voorkomen van flora- en fauna. Behalve een broedende specht aan de doorgaande weg zijn er geen beschermde flora- en fauna aangetroffen op en direct naast het parkeerterrein.

5.3 Mainstage area

5.3.1 Vogels

Tijdens de inventarisaties zijn er op en om de locatie 'Mainstage area' diverse soorten vogels aangetroffen, met name zang (broedindicerend gedrag). Ook een aantal malen behoorlijk geroffel waargenomen, de grote bonte specht.

De zang en geroffel, broedindicerend gedrag, van de diverse soorten zaten dusdanig ver van het terrein af, dat er geen verstoring zal optreden, refererend aan Altenburg en Wijmenga (pag. 7, *Ecologische beoordeling Oranjewoud, 2016*).

5.3.2 Flora

Op het grasveld en op en om het toegangspad er naar toe zijn geen beschermde flora aangetroffen, genoemd in de documenten genoemd in Bijlage I (*alleen in het digitale document te openen*).

5.3.3 Vleermuizen

In een oude boom naast het toegangspad zijn geluiden waargenomen van de ruige dwergvleermuis. De verblijfplaats ligt aan een dagelijks gebruikt doorgaand wandelpad. Gezien de omvang en aard van de voorstellingen in de Mainstage Area en het minder gevoelig zijn in deze periode van verstoring (optreden energieverlies), het meer gewend zijn aan gebruik van het wandelpad en geen verstoring van de verblijfplaats van extra belichting, zijn de mogelijk negatieve effecten daardoor beperkt. Er kan verder geconcludeerd worden dat er verwacht wordt dat er geen noemenswaardige effecten op verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes van deze soort maar ook van de andere voorkomende vleermuissoorten zal optreden. De functionaliteit van aanwezige verblijfplaatsen komt dus niet in gevaar. Om deze reden wordt geconcludeerd, dat het Oranjewoud Festival geen conflict veroorzaakt met de Wet Natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen. (Altenburg en Wijmenga pag. 8 en 9, *Ecologische beoordeling Oranjewoud, 2016*).

5.4 Backstage area

5.4.1 Vogels

Tijdens de inventarisaties zijn er op en om de locatie 'Backstage area' diverse soorten vogels aangetroffen, met name zang (broedindicerend gedrag). Maar ook soorten met transport voedsel. Als allereerste de spreeuw. Bovenin een zwaar aangetaste eik is de spreeuw haar jongen aan het grootbrengen. Tijdens de laatste waarneming zaten de jongen in de holte te bedelen op het moment van aanvliegen van één van de ouders. Hoogst waarschijnlijk zullen bij aanvang van het festival deze jongen zijn uitgevlogen, waardoor de kans op enige verstoring uitgesloten is. Ook een andere boomholte was bewoond door een spechtenechtpaar. Deze jongen waren minder ver. Omdat deze vogels al veel energie hebben gestoken in hun broedsel, is de kans klein dat ze deze verlaten (*Altenburg en Wijmenga pag. 7, Ecologische beoordeling Oranjewoud, 2016*).

Ook de grote bonte specht is waargenomen met voedsel in zijn snavel, maar die bleek op een andere locatie te zitten, hij was druk aan het foerageren in de bomen.

5.4.2 Flora

Op het grasveld, op en om het toegangspad naar het grasveld toe (waarop rijplaten zijn gelegd) en onder de bomen zijn geen beschermde flora aangetroffen, genoemd in de documenten genoemd in Bijlage I (*alleen in het digitale document te openen*).

5.4.3 Vleermuizen

In een oude eik halverwege de rij eiken zijn geluiden waargenomen van de ruige dwergvleermuis. De verblijfplaats ligt aan een minder dagelijks gebruikt doorgaand wandelpad. Gezien de omvang en aard van het gebruik van de Backstage Area en het minder gevoelig zijn in deze periode van verstoring (optreden energieverlies), het meer gewend zijn aan gebruik van het wandelpad en geen verstoring van de verblijfplaats van extra belichting, zijn de mogelijk negatieve effecten daardoor beperkt. Er kan verder geconcludeerd worden dat er verwacht wordt dat er geen noemenswaardige

effecten op verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes van deze soort maar ook van de andere voorkomende vleermuissoorten zal optreden. De functionaliteit van aanwezige verblijfplaatsen komt dus niet in gevaar. Om deze reden wordt geconcludeerd, dat het gebruik van de Backstage Area geen conflict veroorzaakt met de Wet Natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen. (Altenburg en Wijmenga pag. 8 en 9, *Ecologische beoordeling Oranjewoud, 2016*).

5.5 Proeftuin area

5.5.1 Vogels

Tijdens de inventarisaties zijn er op en om de locatie 'Proeftuin' diverse soorten vogels aangetroffen, zang (broedindicerend gedrag), maar ook soorten met transport voedsel. Niet alle soorten zullen hieronder worden genoemd, een aantal worden specifiek uitgelicht.

De spreeuw. In vele eiken en beuken zitten holtes al dan niet gemaakt door de grote bonte specht. Velen zijn bewoond door spreeuwen, welke bijna allen intussen hun jongen groot brengen. Vele jongen zaten tijdens de laatste waarneming in de nestholtes te bedelen op het moment van aanvliegen van één van de ouders. Hoogst waarschijnlijk zullen bij aanvang van het festival deze jongen zijn uitgevlogen, waardoor de kans op enige verstoring uitgesloten is.

De grote bonte specht. Er zijn minimaal zeven spechtenparen waargenomen in de directe omgeving van het festivalterrein. Bij de laatste waarnemingsronde waren er nog geen voedselvluchten, wat betekent dat de spechten zeer waarschijnlijk allen nog zitten te broeden.

In de hagen van de proeftuin was het tijdens de waarnemingsrondes opvallend rustig, geen enkel (mogelijk) broedgeval. Is dit een teken van de slechte merel-/lijsterstand?

Op een tweetal avonden is nadrukkelijk gelet op een mogelijk broedgeval van de bosuil op of om het festivalterrein. Deze is hier niet waargenomen, wel op het tegenoverliggende terrein, Landgoed Oranjewoud. Meerdere keren is hier een roepend vrouwtje gehoord.

De groene specht is meerdere keren waargenomen, niet nestelend in de directe nabijheid van het festivalterrein.

Speciale aandacht dient uit te gaan naar de nestkasten in de Overtuin. Bijna allen zijn bewoond. In het verleden is voorgevallen dat bij het verplaatsen van een aggregaat de uitlaat rechtstreeks een aantal nestkasten in blies, wat dode jongen tot gevolg had. Met dhr. Feenstra is een ronde gemaakt, waarbij de plaatsen zijn aangewezen waar een aggregaat zou kunnen komen te staan.

Samengevat uit het algemene onderzoek van Altenburg en Wijmenga is vastgesteld dat festivals verstoring kunnen veroorzaken op vogels door geluid, licht en betreding. De mate van verstoring is afhankelijk van een aantal factoren. Zo is bij geluid de intensiteit, frequentie en continuïteit van belang. Ook het soort omgeving (bos en bebouwing dempen het geluid) en de windrichting zijn van invloed. Daarnaast hangt de mate van verstoring af van de vogelsoort en de fase waarin een broedgeval zich bevindt. De vogels op het landgoed Oranjewoud zijn vooral bosvogels en zijn, doordat het een park is, enige mate van menselijke activiteit gewend. Echter, deze gebruiksdruk is

minder intensief dan tijdens het festival. Algemeen bekend is dat verstoring van broedgevallen voornamelijk te maken heeft met bewegingen van mensen. Geluidsbelasting lijkt een ondergeschikte rol te spelen voor veel soorten, behalve in de vestigingsfase, omdat het geluid dan de zang van de vogels maskeert. De geluidbelasting van Oranjewoud Festival is niet hoog. Het Oranjewoud Festival staat gepland voor 29 mei 2019 tot en met 2 juni 2016. Het broedseizoen bevindt zich al in een redelijk gevorderd stadium. Waarschijnlijk zijn de waargenomen soorten in de fase dat zij jongen op het nest hebben. Omdat deze vogels al veel energie hebben gestoken in hun broedsel, is de kans klein dat ze deze verlaten (*Altenburg en Wijmenga pag. 7, Ecologische beoordeling Oranjewoud, 2016*).

5.5.2 Flora

Op het grasveld, op en om de toegangspaden, waarop rijplaten zijn gelegd en onder de bomen zijn geen beschermde flora aangetroffen, genoemd in de documenten genoemd in Bijlage I (*alleen in het digitale document te openen*).

5.5.3 Vleermuizen

In een oude dode boom, direct naast de gigantische rode beuk bij de ingang, zijn geluiden waargenomen van de ruige dwergvleermuis. De verblijfplaats ligt aan een intensief gebruikt wandelpad. Gezien de omvang en aard van het gebruik van de Proeftuin Area en het minder gevoelig zijn in deze periode van verstoring (optreden energieverlies), het meer gewend zijn aan gebruik van het wandelpad en geen verstoring van de verblijfplaats van extra belichting, zijn de mogelijk negatieve effecten daardoor beperkt. Er kan verder geconcludeerd worden dat er verwacht wordt dat er geen noemenswaardige effecten op verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes van deze soort maar ook van de andere voorkomende vleermuissoorten zal optreden. De functionaliteit van aanwezige verblijfplaatsen komt dus niet in gevaar. Om deze reden wordt geconcludeerd, dat het gebruik van de Proeftuin Area geen conflict veroorzaakt met de Wet Natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen. (*Altenburg en Wijmenga pag. 8 en 9, Ecologische beoordeling Oranjewoud, 2016*).

6 Conclusie en advies

Er is een inventarisatie uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna op en om de festival locaties in Oranjewoud. Op grond van de resultaten kan het Oranjewoud Festival plaatsvinden zoals gepland en doorgesproken.

Er dient met grote zorgvuldigheid worden omgegaan met jaarrond beschermde nesten, ook de nesten die na de inventarisatie op en om de festiviteiten nog worden gemaakt.

Verder dienen alle activiteiten op en om het Oranjewoud Festival gericht te zijn op het voorkomen van schade aan flora en fauna, beperken van toebrengen van schade en mocht er schade zijn ontstaan het herstellen van deze schade.

Bijlage I Diverse lijsten mbt Wet Natuurbescherming

Open in het digitale document onderstaande bestanden door op het Adobe Reader icoontje te klikken en of de hyperlink.

Strikt beschermde
soorten.pdf

Andere beschermde
soorten.pdf

Lijst jaarrond
beschermde vogelne

Lijst nieuwe
soorten.pdf

Lijst verlies
bescherming.pdf

[Vrijgestelde soorten](#)

Bijlage II Ecologische Beoordeling van Oranjewoud Festival in Heerenveen, Altenburg & Wymenga

Open in het digitale document onderstaande bestanden door op het Adobe Reader icoontje te klikken.

A&W-notitie 2498
Definitief V2.pdf

Bijlage III Onderzoeklocaties Oranjewoud Festival 2019

Open in het digitale document onderstaande bestanden door op het Adobe Reader icoontje te klikken.

1. Parkeerterrein

2. Mainstage area

Mainstage Area

3. Backstage area

Backstage Area

4. Proeftuin area

Proeftuin Area

Bronvermeldingen

Er is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Ecologische Beoordeling van Oranjewoud Festival in Heerenveen, maart 2016, Altenburg & Wymenga, Feanwâlden;
- IPC Groene Ruimte, Certificering Zorgvuldig handelen Flora- en Faunawet, Niveau 1 Medewerker/Meewerkend Voorman, 2010;
- Regelink, Beschermden soorten door de Flora- en faunawet, <http://www.regelink.net/kenniscentrum/beschermden-soorten-door-de-flora-en-faunawet>, ingezien op 20 mei 2016;
- Staatsbosbeheer, <http://www.staatsbosbeheer.nl/natuurgebieden/oranjewoud>, ingezien op 27 mei 2016
- Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer, <http://soortprotocollenflora-enfaunawet.stowa.nl>, ingezien op 20 mei 2016;
- Van Dijk A.J. & Boele A. 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen;
- Vogelbescherming Nederland, Vogelgids, <http://www.vogelbescherming.nl>, ingezien op 20 mei 2016
- Waarneming.nl, eigen waarnemingen.